

способу призначення та ін.) за рішеннями суду.

3. Реорганізувати та удосконалити систему органів, які безпосередньо повинні протидіяти корупції із розмежування функцій – адміністративних заходів (складання протоколів та реагування на них) і слідчих дій – створити спеціальну цільову структуру.

4. Приступити до проведення відповідних соціальних, економічних, правових та інших реформ, в яких передбачити заходи, які б унеможливили б корупційні дії.

5. Забезпечити відкриту і чесну інформацію взаємовідносин влади з громадськістю – передусім через засоби масової інформації і комунікації та приступити до створення відповідних інститутів громадського суспільства.

Зрозуміло, що можна назвати і «шосте» ...і навіть «двадцять шосте», але починати потрібно із того, що відмічено на початку даних тезисів – політичної волі в досягненні поставлених цілей.

Біленчук П. Д.

к.ю.н, доцент кафедри криміналістики Київського національного університету ім. Т. Шевченка(Україна)

Сидоренко О.О.

старший науковий співробітник лабораторії проведення експертиз та досліджень НДЕКЦ при УМВС України в Черкаській області, старший викладач кафедри публічного права ННІ економіки і права Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького(Україна)

Шульга О.О.

експерт НДЕКЦ при ГУМВС України в Київській області(Україна)

СТО РОКІВ СВІТОВОЇ КРИМІНАЛІСТИКИ

Криміналістика є однією з профілюючих дисциплін, що вивчаються слухачами юридичних вузів і факультетів.

Криміналістика ввійшла в освіту, науку та практичну діяльність завдячуючи вченому зі світовим іменем Гансу Гроссу, який в **1892-1898** роках опублікував свої фундаментальні праці з загальною назвою «Керівництво для судових слідчих, чинів жандармерії і поліції» (**1892**) та «Керівництво для судових слідчих як система криміналістики» (**1898**).

В **2007-2009** роках наукова громадськість України гідно відзначила сто років криміналістики, а дещо раніше – **160** річчя засновника цієї галузі знань, видатного австрійського вченого Ганса Гросса, ім'я якого тісно пов'язано з Чернівцями, Буковиною, Україною.

Наприкінці січня поточного року українські правознавці вшанували пам'ять засновника криміналістики Ганса Густава Адольфа Гросса. В приміщенні книгарні «Є» був презентований фільм про нього. Австрійський правознавець, всесвітньовідомий криміналіст, доктор права, засновник науки криміналістики і кримінальної психології Ганс Гросс мав безпосереднє відношення до України – в серпні **1898** р. він був направлений на роботу до Чернівецького університету. І вже в грудні того ж року Ганса Гросса було призначено ординарним професором кримінального права Чернівецького університету. З **1** березня **1899** р. по **31** липня **1902** р. Гросс викладав в Чернівецькому університеті курси кримінального процесу, матеріального кримінального права і пенітенціарного права, проводив семінари з кримінального права. В **1893** р. Гросс випустив у світ «Порадник для судових слідчих, поліцейських чиновників, жандармів». Дану працю називають першим підручником

наукової криміналістики, що прославив автора па цілий світ. А вже **1899** р. Ганс Гросс опублікував третє видання «Порадника для судових слідчих як система криміналістики». Працюючи в Чернівцях, засновник криміналістики заснував журнал «Архів кримінальної антропології і криміналістики», який того часу був єдиним редагованим виданням такого рангу у Чернівецькому університеті.

Ім'я Ганса Гросса довгий час було маловідоме українському читачеві. Сучасні юристи знають про нього досить небагато, оскільки згадка імені Ганса Гросса з'явилася в українських підручниках з курсу криміналістики тільки в кінці **90-х** років минулого століття. Однак, як зазначали організатори вечора, і ці посилення проводилися лише в тих випадках, коли справи стосувались історії та поняття криміналістики, а не тоді, коли йшлося про першу в світі кафедру криміналістики, про перший в світі музей криміналістики, про перший в світі інститут криміналістики, які були створені Гансом Гроссом.

Наука криміналістика, як галузь юриспруденції, покликана розв'язувати завдання запобігання, протидії та розслідування злочинів. Основною метою цієї науки – це встановлення істини і вирішення завдань які були сформульовані ще давніми римськими юристами – хто? що? де? з чією допомогою? для чого? яким чином? коли?

Дана галузь знань за свою столітню історію пройшла велику еволюцію у своєму розвитку, пережила етапи становлення та розквіту. У формуванні криміналістики приймали участь велика плеяда славних освітян, науковців та практичних співробітників. Сьогодні криміналістика – це світова наука, яка стоїть на захисті

законних інтересів і прав людини, громадянина, суспільства та держави.

Методика викладення криміналістики визначається специфікою її предмета та загальними принципами навчання.

Тому вивчення курсу криміналістики слухачами стаціонарної і заочної форми навчання має ряд дидактичних особливостей, обумовлених застосуванням традиційних (лекції, консультації, контрольні роботи) і нетрадиційних форм (круглих столів, наукових семінарів, тренінгів і т.п.). Оволодіння певними практичними навичками передбачає практичну роботу слухачів з рекомендованою

літературою, на криміналістичних полігонах тощо.

З метою контролю за засвоєнням пройденого матеріалу у міжсесійний період слухачі виконують контрольну роботу, перед іспитом проходять тестування.

Завершальним етапом навчання і формою перевірки засвоєння теоретичного матеріалу є іспит. В екзаменаційні білети включаються питання з усіх частин криміналістики: загальної теорії, криміналістичної техніки, криміналістичної тактики, методики розслідування окремих видів злочинів

ЛІТЕРАТУРА

1. Біленчук П., Медвідь Ф. Ганс Гросс як фундатор криміналістичної науки (до 160-річчя з дня народження) // Історія української науки на межі тисячоліть: Зб. наук. праць / Відп. ред. О.Я. Пилипчик. – К.: 2007. – Вип. 32. – С. 3-14.
2. Біленчук П., Медвідь Ф. Фундатор наукової криміналістики // Правовий тиждень. – 2008. – № 3. – 15-22 січня. – С. 14.
3. Біленчук П.Д., Круль С.М. Ганс Гросс – основоположник наукової криміналістики // Верховенство права у процесі державотворення та захисту прав людини в Україні. – Матеріали ІХ Всеукраїнської конференції. – Острого: Національний університет «Острозька академія», 2008. – С. 218-220.
4. Перець

В., Степанова В. Сто років криміналістики // Персонал плюс. – МАУП, 2009. – 25 лютого – 3 березня. – С. 7.
5. Вшанування пам'яті засновника криміналістики // Правовий тиждень, 2009. – № 6. – 10 лютого. – С. 14.
6. Біленчук П.Д., Кофанов А.В., Кобилянський О.Л., Паніотов Є.К. Взаємодія органів правопорядку при розслідуванні транснаціональних злочинів: міжнародно-правові засади. – Монографія / За ред. П.Д. Біленчука. – Київ: ННПСК КНУВС, 2009. – 84 с.
7. Біленчук П.Д., Кофанов А.В., Кобилянський О.Л. Криміналістика: навчальна програма, тематичний план, методичне забезпечення. – Авторський курс. Навчальний посібник. – Київ: ННПСК КНУВС, 2009. – 68 с.

Бурцев А.С.

*к.ю.н., доцент кафедри уголовного права и процесса
Белгородского государственного университета (Россия)*

СПОРНЫЕ ВОПРОСЫ СУБЪЕКТИВНОЙ СТОРОНЫ БАНКРОТСКИХ ПРЕСТУПЛЕНИЙ

Как известно, российская уголовно-правовая доктрина придерживается сформулированного в ст. 5 УК РФ принципа субъективного вменения: «Объективное вменение, т.е. уголовная ответственность за невиновное причинение вреда, не допускается». Это означает, что вина во всех случаях является необходимой субъективной предпосылкой уголовной ответственности и наказания.

В умышленных преступлениях субъективная сторона кроме вины иногда включает еще цель и мотив, которые в этих случаях также подлежат доказыванию.

Само по себе банкротство преступлением не является, связано с целым рядом обстоятельств (смена собственника на более эффективного, пропорциональное удовлетворение требований кредиторов и пр.) и независимо от того, совершается оно по неосторожности или умышленно представляет собой гражданско-правовое отношение. К преступлению его позволяет отнести сочетание двух признаков – умысел плюс характер наступивших последствий. Безусловно, все преступления, связанные с

банкротством, совершаются умышленно. Однако относительно формы умысла в юридической литературе и в практике единство мнений отсутствует.

Так, например, Б.В. Волженкин, являясь одним из авторитетнейших специалистов в исследуемом вопросе, отмечает, что все банкротские преступления могут совершаться как с прямым, так и с косвенным умыслом [1, 131-132]. Его давний оппонент – А.Э. Жалинский и некоторые другие авторы, единодушно указывают только на прямой умысел при рассмотрении всех деяний [2, 61].

При этом следует отметить, что первой точки зрения придерживается большинство современных ученых [3, 43; 4, 32].

Сравнительно недавно сформировалась группа исследователей, высказавшая мнение о различных формах вины применительно к различным составам преступлений. И.В. Шишко, Г.Л. Хлупина считают, что преступления, предусмотренные ст. 195 УК РФ, могут быть совершены как с прямым, так и с косвенным умыслом. Преступления же, предусмотренные ст. ст. 196, 197 УК РФ, –